

Geodeci w Unii

Na zlecenie Departamentu Geodezji i Kartografii Ministerstwa Infrastruktury pod koniec ubiegłego roku Instytut Geodezji i Kartografii* badał funkcjonowanie geodezji i kartografii w krajach Piętnastki. W efekcie powstało opracowanie pt. „Badania analityczne regulacji prawnych dotyczących wzajemnego uznawania dyplomów i kwalifikacji do wykonywania zawodu geodety i kartografa w krajach Unii Europejskiej oraz w Polsce”, Warszawa, listopad 2002. Na jego podstawie prezentujemy rozwiązania przyjęte w różnych krajach (Austria, Belgia – GEODETA 5/03; Dania, Finlandia – 6/03; Francja, Grecja – 7/03; Holandia, Hiszpania – 8/03; Irlandia, Luksemburg – 9/03; Niemcy, Portugalia – 10/03; Szwecja, Wielka Brytania – 11/03). I wreszcie czas na Włochy.

W ł o c h y

Podobnie jak w większości krajów Unii Europejskiej geodezja i kartografia są traktowane we Włoszech jako odrębne dyscypliny. Podstawę prawną funkcjonowania geodezji, określającą zarazem status zawodu geodety, stanowią:

- Dekret królewski nr 274 z 11 lutego 1929 r. *Regulamin zawodu geodety* (Regio Decreto 11 Febbraio 1929, N. 274 *Regolamento Per La Professione Di Geometra*, Gazzetta Ufficiale, 1929, n° 27, 315-3-1929), zmodyfikowany ustawą 1086 z 1971 r. (Legge 1086/71) oraz ustawą 64 z 1974 r. (Legge 64/74);

- Prawo nr 897 z 25 kwietnia 1938 r. *Normy dotyczące obligatoryjności wpisu do rejestrów zawodowych i ich funkcji związanych z utrzymywaniem rejestrów* (Legge 25 Aprile 1938 n° 897 *Norme sulla obbligatorietà dell'iscrizione negli albi professionali e sulle funzioni relative alla custodia degli albi (stralcio)*, Gazzetta Ufficiale, 1938, n° 152 del 7 Luglio 1938);

- Tymczasowy Dekret Legislacyjny z 23 listopada 1944 r. *Normy dotyczące Rad Stowarzyszeń i Samorządów i Głównych Zarządów Zawodowych* (Decreto Legislativo Luogotenenziale 23 Novembre 1944, n° 382 *Norme sui Consigli degli Ordini e Collegi e sulle Commissioni centrali professionali*, Gazzetta Ufficiale n° 98 del Dicembre 1944);

- Dekret ministerialny z 15 lutego 1949 r. *Przepis o trybie rozpatrywania wniosków składanych do Narodowej Rady Geodetów*

(Decreto Ministeriale 15 Febbraio 1949 *Regolamento per la trattazione dei ricorsi dinanzi al Consiglio nazionale dei geometri*, Gazzetta Ufficiale n° 59 del 12 Marzo 1949)

- Ustawa nr 75 z 7 marca 1985 r. *Zmiany w regulaminie zawodowym geodetów* (Legge 7 Marzo 1985 n° 75 *Modifiche all'ordinamento professionale dei geometri* Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, 1985, n° 64 del 15 Marzo 1985).

Stosownie do art. 1 Dekretu Królewskiego nr 274 z 11 lutego 1929 r. tytuł geodety (*geometra*) jest zastrzeżony i chroniony przez prawo, zgodnie z zasadami ujętymi w Dekrecie Królewskim nr 1054 z 6 maja 1923 r. Działalność geodetów we Włoszech jest regulowana przez Narodową Radę Geodetów (CNG – Consiglio Nazionale dei Geometri), która zapewnia również ochronę zawodu i rynku pracy na terenie kraju. Zgodnie z art. 1 Prawa nr 897 z 25 kwietnia 1938 r. geodeci winni być obowiązkowo wpisani do rejestru zawodowego (*Albo dei Geometri*) prowadzonego przez CNG.

Na mocy ustawy nr 75 z 7 marca 1985 r. określono warunki konieczne do spełnienia przez kandydatów do tytułu i zawodu geodety:

- być obywatelem włoskim lub kraju członkowskiego Wspólnoty Europejskiej, bądź Włochem nie posiadającym obywatelstwa Republiki Włoskiej, bądź też obywatelem

państwa posiadającego układ o wzajemności z Włochami;

- posiadać pełnię praw obywatelskich;
- zamieszkiwać na stałe na terenie właściwości terenowej oddziału Narodowej Rady Geodetów, do którego złożono wniosek;
- posiadać dyplom geodety;
- posiadać odpowiednie przygotowanie zawodowe.

Absolwenci 3-letnich studiów geodezyjnych posiadający dyplom uniwersytecki (*Diploma universitario*) stanowiący odpowiednik polskiego dyplomu licencjata winni odbyć 2 lata dodatkowych studiów specjalizacyjnych, by (podobnie jak absolwenci 5-letnich studiów uniwersyteckich) uzyskać tzw. *Diploma di Laurea* (odpowiednik polskiego dyplomu magistra lub magistra inżyniera) i tytuł *Dottore*.

Kandydaci do zawodu geodety muszą następnie odbyć 2-letnią praktykę w zespole złożonym z inżynierów-architektów-geodetów lub 5-letnią praktykę w firmie budowlanej bądź technicznej. Po jej ukończeniu kandydat musi zdać egzamin państwowy, organizowany zwykle raz do roku (w połowie listopada) przez Ministerstwo Publicznej Edukacji we współpracy z CNG. Egzamin ten składa się z dwóch testów pisemnych i graficznych oraz testu ustnego. Testy pisemne dotyczą projektowania budowli, dróg i problemów topograficznych. Obejmują również zagadnienia wyceny nieruchomości. Test ustny (do którego można

Europejskiej (cz. VIII)

przystąpić dopiero po zaliczeniu części pisemnej) obejmuje materiał związany z doświadczeniem kandydata nabytym podczas praktyki:

- projektowanie i konstrukcja budynków, dróg i katastru, obsługa geodezyjna istniejących elementów infrastruktury, przy uwzględnieniu różnych materiałów, technik budowlanych, wymiarowania, nadzoru i księgowości, zarządzania terenem i bieżących regulacji prawnych obowiązujących we Włoszech;

- instrumenty do pomiarów topograficznych; metody, techniki i zastosowania; kartowanie, organizacja, standardy i przepisy;
- zapisy prawa cywilnego publicznego i prywatnego konieczne do wykonywania zawodu; obowiązujące statuty zawodowe.

Państwowa komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego (wybranego spośród profesorów uniwersyteckich, pracowników lub współpracowników Technicznego Instytutu Geodezji), wykładowców przedmiotów technicznych z tego instytutu oraz trzech przedstawicieli geodetów, którzy przez co najmniej 10 lat muszą być wpisani na listę zawodową. Po zdaniu egzaminu państwowego kandydaci mogą złożyć wniosek o wpisanie do rejestru geodetów, co umożliwia wykonywanie zawodu geodety, zgodnie z ustawą 274 z 1929 r., 1086 z 1971 r. i 64 z 1974 r.

Jak wynika z raportu A. L. Allana (1995), w połowie ubiegłej dekady spośród 82 500 geodetów 60% pracowało w budownictwie, 25% jako geodeci-kosztorysanci, arbitrzy, taksatorzy i kontrolerzy kosztów, 10% jako topografowie, zaś 5% prowadziło inną działalność. Zgodnie z ustawą o pracownikach państwowych, kandydaci na tego typu stanowiska powinni posiadać obywatelstwo włoskie.

Informacji o zasadach uznawania dyplomów studiów wyższych we Włoszech udziela Centrum Informacyjne ds. Mobilności i Równoważności Akademickiej Fundacji Rui (Centro di Informazione sulla mobilità e le equivalenze accademiche Fondazione Rui – CIMEA). Zgodnie z prawem włoskim uznawanie dyplomów zagranicznych należy do kompetencji senatów uniwersytetów. W celu uznania dyplomu należy (po konsultacji z CIMEA) skierować od-

powiedni wniosek na ręce rektora wybranej placówki. Wniosek ten winien zawierać następujące dokumenty:

- podanie (napisane po włosku) na włoskim papierze skarbowym, z podpisem poświadczonym przez odpowiednią terytorialnie włoską placówkę konsularną;

- oryginał matury z tłumaczeniem przysięgłym;

- *dichiriazione di valore* – oryginalny dokument włoski określający liczbę lat wykształcenia średniego (wydawany przez ambasady i konsulaty Włoch);

- oryginał dyplomu studiów wyższych (wraz z tłumaczeniem przysięgłym);

- dokument zawierający listę ocen i wykaz zajęć w czasie studiów (lub indeks) wraz z tłumaczeniem przysięgłym;

- 3 zdjęcia paszportowe (w tym jedno poświadczone).

Od petentów wymagane jest również świadectwo biegłej znajomości języka włoskiego. Osoby pragnące uzyskać nostryfikację dyplomu doktora winny zwracać się bezpośrednio do Ministerstwa ds. Uniwersytetów oraz Badań Naukowych i Technologicznych (Ministero dell'Università e della Ricerca Scientifica e Tecnologica).

W wyniku przeprowadzenia procedury uznawania dyplomu można uzyskać tzw. dokument równoważności (*dichiarazione di equipollenza*), dający analogiczne prawa, jakie posiadają absolwenci wyższych szkół włoskich. Możliwe jest również uzyskanie częściowego uznania dyplomu, z zaleceniem przedstawienia pracy magisterskiej lub doktorskiej, bądź też uzupełnienia wybranych zajęć (w sytuacji stwierdzenia istotnych różnic programowych).

Zawód geodety we Włoszech jest zawodem regulowanym. Co więcej, stosownie do obowiązującego prawa włoskiego, zagraniczne uprawnienia zawodowe nie mają ważności prawnej na terenie tego kraju. Nie jest zatem możliwe ich uznanie w trybie określonym przez dyrektywę UE. W przypadku podejmowania prób uznania uprawnień zawodowych lub prawa do wykonywania zawodu konieczne jest wystąpienie do władz akademickich odpowiedniej wyższej uczelni o uzyskanie dokumentu równoważności lub równoważności akademickiej (*equipollenza, riconoscimento accademico*). W tej sytuacji nale-

Włochy

- Powierzchnia – 301 230 km² (łącznie z Sycylią i Sycylią)

- Liczba ludności – 57,72 mln

Kontakty

- Consiglio Nazionale Geometri, Via Barberini 68, 00187 Roma

- Centrum Informacyjne ds.

- Mobilności i Równoważności

- Akademickiej Fundacji Rui (CIMEA)

- Carlo Finocchietti, Director

- Silvia Capucci, Deputy

- CIMEA – Fondazione Rui

- 36, Viale XXI Aprile

- I-00162 Roma

- tel. (00 39) 06-86-32-12-81

- fax (00 39) 06-86-32-28-45

- cimea@fondazionerui.it (C. Finocchietti)

- capucci@fondazionerui.it (S. Capucci)

- <http://www.fondazionerui.it>

ży złożyć w rektoracie analogiczne dokumenty, jak w przypadku wniosku o uznanie dyplomu, a po jego uzyskaniu – odbyć praktykę i zdać egzamin państwowy, podobnie jak włoscy kandydaci do zawodu geodety.

Kraje unijne w skrócie

Jak wynika z przeprowadzonych badań, uznawanie polskich dyplomów w zakresie geodezji w krajach Unii Europejskiej nie powinno stwarzać większych problemów (poza Luksemburgiem, Irlandią i Wielką Brytanią, gdzie funkcjonują ustalone *a priori* wykazy szkół wyższych, których dyplomy należy uznawać). Poważniejszy problem stanowi uznawanie polskich uprawnień geodezyjnych. Z uwagi na niepełną zgodność wymogów stawianych kandydatom do tytułów geodetów uprawnionych, możliwe jest wymaganie od obywateli polskich odbycia staży zawodowych w kraju przyjmującym oraz egzaminów (zwłaszcza w zakresie prawa). W zdecydowanej większości państw Polacy mogą napotkać skuteczne mechanizmy ochrony rynku pracy osób z wyższym wykształceniem (m.in. wymogi płynnej znajomości miejscowych języków, posiadania obywatelstwa lub narodowości kraju przyjmującego, odbycia staży w autoryzowanych placówkach, przynależności do izb samorządu zawodowego oraz wieloletniej praktyki w kraju przyjmującym).

*Opracował zespół autorów: prof. **Stanisław Białousz**, dr **Zbigniew Bochenek**, dr **Dariusz Dukaczewski**, **Michał Grodzicki**, **Przemysław Sowiński**, dr **Ewa Wysocka** – kierownik pracy